	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	

Назва курсу	Управління знаннями та розвиток інтелектуального потенціалу організацій
Викладач	Пітел Наталія Сергіївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний телефон	+380951871992
E-mail	nataliakrasnozon@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до затвердженого графіка, розміщеного на інформаційному ресурсі Moodle (moodle.kntu.kr.ua), із використанням платформ відеоконференцзв'язку Zoom та Google Meet, а також засобів електронної пошти й месенджерів Viber і Telegram за попереднім погодженням із викладачем.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління знаннями та розвиток інтелектуального потенціалу організацій» є формування у здобувачів вищої освіти системного наукового розуміння теоретико-методологічних засад управління знаннями та розвитку інтелектуального потенціалу організацій, розвиток здатності критично аналізувати сучасні концепції, моделі та інструменти управління організаційними знаннями, досліджувати процеси створення, накопичення, поширення й використання знань, оцінювати інтелектуальний потенціал організацій, а також розробляти й обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку інтелектуального капіталу, стимулювання інноваційної діяльності та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності організацій.

Завдання вивчення дисципліни:

– сформувати цілісне уявлення про теоретико-методологічні засади управління знаннями, еволюцію наукових підходів до формування та розвитку

інтелектуального потенціалу організацій;

- поглибити розуміння процесів створення, накопичення, систематизації, поширення та використання організаційних знань як стратегічного ресурсу забезпечення інноваційного розвитку та конкурентоспроможності;
- розвинути здатність критично аналізувати сучасні концепції, моделі та інструменти управління знаннями, застосовувати науково-методичні підходи до оцінювання інтелектуального потенціалу та інтелектуального капіталу організацій;
- сформувати навички розроблення та наукового обґрунтування управлінських рішень щодо розвитку інтелектуального потенціалу, формування організаційної культури обміну знаннями та стимулювання інноваційної діяльності;
- розвинути здатність інтегрувати сучасні цифрові технології, інструменти управління знаннями та результати наукових досліджень у стратегічне управління організаціями для забезпечення їх сталого розвитку та довгострокових конкурентних переваг.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- теоретико-методологічні засади, сучасні концепції та моделі управління знаннями й розвитку інтелектуального потенціалу організацій;
- сутність, структуру та складові інтелектуального потенціалу й інтелектуального капіталу організацій;
- основні процеси, механізми та інструменти створення, накопичення, поширення й використання організаційних знань;
- методичні підходи до оцінювання інтелектуального потенціалу та ефективності управління знаннями;
- сучасні цифрові технології та стратегічні підходи до управління знаннями в умовах інноваційного розвитку організацій.

вміти:

- критично аналізувати наукові концепції, моделі та сучасні практики управління знаннями й інтелектуальними ресурсами;
- ідентифікувати джерела організаційних знань та визначати чинники формування й розвитку інтелектуального потенціалу;
- застосовувати сучасні методи та інструменти оцінювання інтелектуального потенціалу й ефективності використання знань;
- розробляти та науково обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку інтелектуального потенціалу та вдосконалення систем управління знаннями;
- використовувати цифрові технології та результати наукових досліджень для формування стратегій інноваційного розвитку й підвищення конкурентоспроможності організацій.

набути соціальних навичок(soft-skills):

- критичного, системного та інноваційного мислення, здатності до комплексного аналізу проблем і прийняття обґрунтованих управлінських рішень;
- ефективної професійної та наукової комунікації, командної роботи, міждисциплінарної взаємодії та конструктивного обміну знаннями;

– лідерства, креативності, самоорганізації, адаптивності та здатності до безперервного професійного розвитку й навчання впродовж життя.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади управління знаннями та розвитку інтелектуального потенціалу організацій

Тема 1. Теоретико-методологічні основи управління знаннями в організаціях.

Тема 2. Еволюція наукових концепцій та моделей управління знаннями.

Тема 3. Організаційні знання як стратегічний ресурс розвитку організацій.

Тема 4. Інтелектуальний потенціал організацій: сутність, структура та чинники формування.

Тема 5. Інтелектуальний капітал організацій: концептуальні підходи та структурні складові.

Тема 6. Науково-методичні підходи до оцінювання інтелектуального потенціалу організацій.

Змістовий модуль 2. Сучасні технології та стратегічні механізми управління знаннями й розвитку інтелектуального потенціалу організацій

Тема 7. Організаційно-економічні механізми управління знаннями та інтелектуальними ресурсами.

Тема 8. Управління людським капіталом та розвиток інтелектуальних компетентностей персоналу.

Тема 9. Організаційна культура та управління процесами обміну знаннями.

Тема 10. Цифрові технології та штучний інтелект у системах управління знаннями.

Тема 11. Управління знаннями в інноваційній діяльності та формуванні конкурентних переваг організацій.

Тема 12. Стратегічне управління розвитком інтелектуального потенціалу організацій в умовах глобальних трансформацій.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях і виконання

індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Гребенник Н. Г., Лабунська О. В. Інтегрована модель управління знаннями та їх комерціалізації. Галицький економічний вісник. 2025. Т. 93, № 2. С. 125–137. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/48774
2. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Інтелектуальний бізнес в системі управління інноваційним розвитком : монографія. 2025. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/entities/publication/8400522a-0278-479c-940e-95390a3fcff3
3. Іпполітова І. Я. Ключові компоненти стратегії управління знаннями компетентної організації. 2025. URL: https://doi.org/10.32782/dees.21-24
4. Небава М., Небава О. Методи вимірювання інтелектуального потенціалу підприємства. Економіка та суспільство. 2024. № 70. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-144
5. Отенко В. І., Віжунов А. О., Овінніков А. А. Методичне забезпечення управління організаційними знаннями. Бізнес Інформ. 2025. № 11. С. 493–501. URL: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-11-493-501
6. Партин Г. О., Загородній А. Г. Інтелектуальний капітал суб'єкта господарювання: сутність, складники, методи оцінювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2022. Вип. 45. URL: https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2022-45-4
7. Проскура В. Ф., Готра В. В., Білак Г. Г. Стратегічне управління інтелектуальним капіталом. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2023. Вип. 1 (61). С. 39–43. URL: https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.1(61).39-43
8. Рябоволик Т. Ф., Пітел Н. С. Інтеграція інновацій та цифрових каналів комунікації в управлінні сучасними торговельними підприємствами. Підприємництво і торгівля. 2025. № 45. С. 60–68. URL: https://doi.org/10.32782/2522-1256-2025-45-08
9. Сергієнко О. А., Тонєва К. В. Управління знаннями як джерело сталих конкурентних переваг: від компетенцій до know-how. Економіка та суспільство. 2025. № 81. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-110
10. Синєгуб П. С., Козловський С. В. Управління інтелектуальним капіталом бізнес-спільноти в умовах цифрової трансформації : монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2024. 211 с. URL: https://r2.donnu.edu.ua/items/40a10a51-e1c6-46e5-9d66-efa3aa98e640
11. Сталий розвиток і цифрові інновації : колективна монографія / за заг. ред. Б. В. Буркинського, О. А. Назаренка, О. І. Лайка, С. К. Хаджирадєвої. Одеса : ДУ ІРЕЕД НАН України, 2024. 543 с. URL: https://doi.org/10.31520/978-617-14-0253-9
12. Тюхтенко Н. А. Управління знаннями для формування інтелектуального потенціалу організації в умовах партнерства бізнесу, науки і освіти. Серія: Економіка. 2026. № 31. С. 88–99. URL: https://doi.org/10.34079/2518-1394-2026-16-31-88-99

13. Федоришина Л., Прокопова А.-М. Самонавчальна організація як нова модель ефективного управління знаннями. Сталий розвиток економіки. 2025. URL: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-45

14. Холодницька А., Яременко Д. Управління людськими ресурсами та знаннями для сталого розвитку організації. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2025. № 2 (42). С. 214–225. URL: https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-214-225

15. Dalkir K. Knowledge Management in Theory and Practice. 4th ed. Cambridge, MA : MIT Press, 2023. 408 p. URL: https://mitpress.mit.edu/9780262048125/knowledge-management-in-theory-and-practice/

16. Becerra-Fernandez I., Sabherwal R., Kumi R. Knowledge Management: Systems and Processes in the AI Era. 3rd ed. Routledge, 2024. 388 p. URL: https://www.routledge.com/Knowledge-Management-Systems-and-Processes-in-the-AI-Era/Becerra-Fernandez-Sabherwal-Kumi/p/book/9781032428024

17. Bratianu C., Handzic M., Bolisani E. (eds.). The Future of Knowledge Management: Reflections from the 10th Anniversary of the International Association of Knowledge Management (IAKM). Cham : Springer, 2023. 314 p. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-38696-1

18. Kianto A., Čabrilo S., Užienė L. (eds.). Futurizing Intellectual Capital: Insights on Navigating Knowledge-Based Value Creation. Cham : Springer, 2025. 357 p. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-80197-6

19. Bolisani E., Nakash M., Bratianu C., Bejinaru R. (eds.). Managing Human and Artificial Knowledge: New Horizons in AI-Supported Knowledge Management. Cham : Springer, 2026. 267 p. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-032-14721-9

20. Alazzam F. A. F., Tubishat B. M. A.-R., Savchenko O., Pitel N., Diuk O. Formation of an innovative model for the development of e-commerce as part of ensuring business economic security. Business: Theory and Practice. 2023. Vol. 24, No. 2. P. 594–603. URL: https://doi.org/10.3846/btp.2023.19781

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: https://www.nbuv.gov.ua/

2. Національний репозитарій академічних текстів. URL: https://nrat.ukrintei.ua/

3. Наукова періодика України. URL: https://journals.uran.ua/

4. Наукова періодика Національної академії наук України. URL: https://jnas.nbuv.gov.ua/

5. Реєстр наукових фахових видань України. URL: https://nfv.ukrintei.ua/

6. Науковий журнал «Бізнес Інформ». URL: https://www.business-inform.net/

7. Науковий журнал «Економіка та суспільство». URL: https://economyandsociety.in.ua/

8. Електронний репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету (CUNTUR) : офіційний сайт. URL: https://dspace.kntu.kr.ua/